

Handläggare: Sophie Dahlberg
Telefon: 08-508 14 037

Till
Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Samråd kring förslag till miljökvalitetsnormer, åtgärdsprogram, förvaltningsplan samt miljökonsekvensbeskrivning för Norra Östersjöns vattendistrikt – remissvar

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningens tjänsteutlåtande åberopas som yttrande till kommunstyrelsen.

Gillis Hammar
Stadsdelsdirektör

Leif Fransson
Avdelningschef

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har till stadsdelsnämnden remitterat remissen av samråd kring förslag till miljökvalitetsnormer, åtgärdsprogram, förvaltningsplan samt miljökonsekvensbeskrivning för Norra Östersjöns vattendistrikt.

Sveriges genomförande av EU:s vattendirektiv, innebär att Sverige ska kartlägga och analysera alla vatten, fastställa mål/kvalitetskrav och upprätta åtgärdsprogram för vattenmiljöerna i Sverige samt övervaka dem. Målet är att uppnå ”god vattenstatus” i alla vatten senast år 2015. Vattenmyndigheten ska fastställa miljökvalitetsnormer, åtgärdsprogram och förvaltningsplan senast den 22 december 2009. Förvaltningen ställer sig positiv till de föreslagna miljökvalitetsnormerna.

Bakgrund

Vattenmyndigheten för Norra Östersjöns vattendistrikt, Länsstyrelsen i Västmanlands län, har beslutat att samrådsunderlaget med förslag till miljökvalitetsnormer, åtgärdsprogram, förvaltningsplan samt miljökonsekvensbeskrivning för Norra Östersjöns vattendistrikt ska kungöras och sändas ut för brett samråd inom vattendistriktet. Kommunstyrelsen har i sin tur skickat ärendet för yttrande till stadsdelsnämnden. Materialet är omfattande och finns att läsa i sin helhet på vattenmyndigheternas hemsida:

www.vattenmyndigheterna.se under Samråd 09 För ett bättre vatten.

Från och med december år 2000, då alla EU:s medlemsländer antog EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2000/60/EG, samlas Europas vattenförvaltning inom en ram. För svensk del innebär ramdirektivet bland annat att det skapats en ny administrativ organisation, vattenmyndigheten. Fem länsstyrelser är utsedda vattenmyndigheter och ansvarar för beslut och samordning inom sina respektive regionala ansvarsområden. Arbetet innebär att Sverige ska kartlägga vattenmiljöer, fastställa miljökvalitetsnormer samt upprätta åtgärdsprogram där det behövs och övervaka vattenmiljöerna för att uppnå *god vattenstatus* till år 2015. Vattenmyndigheten ska fastställa miljökvalitetsnormer, åtgärdsprogram och förvaltningsplan senast den 22 december 2009.

Uppgiften de närmaste åren är att verka för att vatten med sämre kvalitet på vattenmiljön ska bli bättre, medan vatten som redan är bra inte får försämrats. God vattenstatus ska avvägas mot andra samhällsintressen. Vissa vattenförekomster är så starkt påverkade av mänsklig verksamhet att det inte är möjligt att uppnå god status till 2015 eller kanske inte alls. Då finns det möjligheter till undantag från kvalitetskraven genom tidsfrist eller mindre stränga krav.

Vattenförvaltningen omfattar alla sjöar, vattendrag, övergångs-, kust-, och grundvatten inom Sverige, oavsett storlek eller andra egenskaper. Av praktiska skäl sätts dock en nedre storleksgräns för vilka vatten som beskrivs och får fastställda miljökvalitetsnormer. Arbetet med vattenförvaltningen är organiserat i vattenplaneringscykler som upprepas var sjätte år. En cykel omfattar att kartlägga vattenmiljöerna, fastställa mål/kvalitetskrav, upprätta åtgärdsprogram där det behövs och att övervaka vattenmiljöerna för att kontrollera att/om de beslutade normerna uppnås.

Samråd kring förslag till miljökvalitetsnormer, åtgärdsprogram, förvaltningsplan samt miljökonsekvensbeskrivning för Norra Östersjöns vattendistrikt – remissvar

Box 81, 121 22 Johanneshov. Slakthusplan 4
Telefon 508 14 000. Fax 508 14 444
e-post@eav.stockholm.se

Övergödning och fysiska störningar är de allvarligaste miljöproblemen i distriktets ytvatten. Många av vattenförekomsterna har dessutom bedömts ha problem med miljögifter.

Förvaltningsplan

Förvaltningsplanen är en sammanställning av vattenförvaltningens arbetsprocess och de resultat den har genererat under den första 6-åriga cykeln i vattenförvaltningen. Den redovisar kunskap om vattnen i distriktet och omfattar bland annat tillstånd, användning, påverkan, mål/kvalitetskrav, åtgärder och övervakning.

Miljö kvalitetsnormer

Miljö kvalitetsnormerna anger de kvalitetskrav som kommer att gälla för varje vattenförekomst inom vattendistriktet, avseende ytvatten och grundvatten. Målet är att alla vattenförekomster (yt-, kust- och grundvatten) ska nå minst god status under perioden 2015-2027, samt att statusen inte försämras i någon vattenförekomst.

Miljö kvalitetsnormerna är juridiskt bindande kvalitetskrav, för myndigheter och kommuner, som specificeras för varje vattenförekomst. Miljö kvalitetsnormen är bl.a. bindande för myndigheter och kommuner vid tillämpningen av Miljöbalken i frågor om t.ex. tillstånd och vid tillsyn. Normen ska även beaktas vid planering och planläggning.

En stor del av vattendistriktets ytvattenförekomster uppnår inte god ekologisk status i dagsläget och det krävs långtgående åtgärder för att komma tillrätta med problemen. Det finns också en tröghet i de ekologiska systemen som gör att det kan ta lång tid innan effekter av åtgärder kan utläsas i miljön. Vattenmyndigheten har bedömt att det i de flesta fall är möjligt att uppnå god ekologisk status i vattenförekomsterna med tidsfrist till 2021.

Ytvattenförekomsternas ekologiska status bedöms i fem klasser; hög, god, måttlig, otillfredsställande och dålig. Ytvattenförekomsterna som berör Enskede-Årstavantör har fått följande klassning: Magelungen – Måttlig ekologisk status, Östra Mälaren (där Årstaviken ingår) – God ekologisk status. Magelungen har God kemisk status men Östra Mälaren uppnår inte god kemisk status.

Magelungen har problem med övergödning och beräknas inte uppnå god ekologisk status till 2015, därför har man beslutat om tidsfrist till 2021. Även Östra Mälaren har fått tidsfrist till 2021 för att åtgärda den kemiska statusen. Miljöproblemen i Mälaren är höga halter av kvicksilver och TBT.

Åtgärdsprogram

Åtgärdsprogrammet syftar till att se till att de miljö kvalitetsnormer som har fastställts för distriktets vattenförekomster uppnås senast den 22 december 2015. Åtgärdsprogrammet är juridiskt bindande för myndigheter och kommuner och omfattar ett 40-tal åtgärder. Av programmet framgår det vilka åtgärder som behöver vidtas och av vilken myndighet eller kommun. De åtgärder som tas upp avser i huvudsak ändring av styrmedel, men även utökad myndighetsutövning och utökat sektors- eller aktörsansvar.

Åtgärderna är obligatoriska och det är myndigheter och kommuner som ansvarar för att åtgärderna vidtas. Åtgärdsprogrammet tar sin utgångspunkt i att ”förorenaren betalar”, dvs. myndigheter och kommuner, vilka ska omsätta åtgärderna, ska i huvudsak kunna omsätta åtgärdsprogrammet så att de verksamhetsutövare som påverkar kvaliteten på vattenmiljön står för åtgärderna och kostnaderna. Om det är svårt att identifiera vem som orsakat den negativa påverkan på vattenmiljön ska det allmänna stå för kostnaden.

De åtgärder som föreskrivs kommunerna är:

- Prioritera tillsyn av verksamheter som ligger nära en vattenförekomst som inte uppnår eller riskerar att inte uppnå, god ekologisk eller god kemisk status.
- Ställa krav på hög skyddsnivå för enskilda avlopp nära en vattenförekomst som inte uppnår eller riskerar att inte uppnå, god ekologisk eller god kemisk status.
- Skapa vattenskyddsområden med föreskrifter för kommunala dricksvattentäkter så att de långsiktigt bibehåller en god kemisk och god kvantitativ vattenstatus.
- Skapa vattenskyddsområden med föreskrifter för de vattenförekomster som behövs för den framtida vattenanvändningen.
- Skapa långsiktigt skydd för vattentäkter som inte är kommunala och som försörjer fler än 50 personer där vattenuttaget är mer än 10m³/dag.
- Genomföra planläggning och prövning samt i övrigt agera så att miljö kvalitetsnormerna för vatten uppnås och inte överträds.

- I samverkan med länsstyrelserna utveckla vatten och avloppsplaner särskilt i områden med vattenförekomster som inte uppnår eller riskerar att inte uppnå miljö kvalitetsnormerna.

De miljöproblem som åtgärderna utgår ifrån är övergödning, försurning, fysisk påverkan, miljögifter, försurning, främmande arter, naturvärden, kulturvärden, vattenuttag och skydd av dricksvatten samt klimatförändringar.

Miljökonsekvensbeskrivning

Miljökonsekvensbeskrivningen sammanfattar de bedömda konsekvenserna på miljön som åtgärdsprogrammet kan ge upphov till när det omsätts av myndigheter och kommuner.

Ärendets beredning

Ärendet har utarbetats inom avdelningen Förskola och fritid som ansvarar för stadsmiljöfrågor. Remisstiden sträcker sig till den 16 juni 2009.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen ställer sig positiv till de föreslagna miljö kvalitetsnormerna för yt- och grundvatten. Förvaltningen har dock några synpunkter kring åtgärdsprogrammet. Förvaltningens ansvarsområde påverkas endast till en liten del av det remitterade samrådsförslaget. De som främst berörs i Stockholms stad är Stockholm Vatten, trafikkontoret, exploateringskontoret och miljöförvaltningen.

En skattning av kostnadsfördelningen av åtgärdsprogrammet visar att kostnaden för kommunen är 0 kronor eller 0 procent. Förvaltningen ifrågasätter om åtgärdsprogrammet inte kommer att innebära några kostnader för kommunen. Till exempel så är det stadsdelsförvaltningarna som ansvarar för drift av strandbaden. I driftansvaret ligger förutom att sköta renhållning och hålla med toaletter vid strandbaden, att genomföra mätningar av vattenkvaliteten. Från och med år 2011 ska alla bad som har minst 200 besökare per dag upprätta en badvattenprofil som ska beskriva badvattenkvaliteten under ett par år. Upprättandet av badvattenprofilerna är relativt kostsamma. I dagsläget så har inte Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltningen några strandbad.

Förvaltningen skulle gärna ha sett att det i åtgärdsprogrammet tydligare framgick hur ansvarsfördelningen ser ut när det gäller ansvar och kostnader för

övervakningen av vattenförekomsterna. Det finns ingen redovisning för eventuella kostnader för stadsdelsförvaltningarna i åtgärdsprogrammet.

Förvaltningen vill uppmärksamma att miljö kvalitetsnormerna kan få juridiska konsekvenser för byggandet i Stockholm stad. Förvaltningen ser eventuellt att miljö kvalitetsnormerna kan leda till begränsningar i kommunens planeringsarbete. Till exempel vid sådana fall där planerade bostadsområden eller infrastruktur riskerar att öka belastningen i ett vattenområde och att miljö kvalitetsnormerna därmed eventuellt överskrids.

Bilagor

Missiv till Samråd kring förslag till miljö kvalitetsnormer, åtgärdsprogram, förvaltningsplan samt miljökonsekvensbeskrivning för Norra Östersjöns vattendistrikt. Dnr: 304-465/2009